

Názov prednášky: Manažment zvládania nauzey a zvracania po chemoterapii

Autori: Blahút L. 1, Razanabahiny J.2

Pracovisko: Univerzitná nemocnica Martin, Chirurgická klinika a transplantačné centrum–JIS1, Psychiatrická liečebňa Sučany 2

Úvod: Práca bola zameraná na zvýšenie povedomia o manažmente zvládania nauzey a zvracania, ako aj najčastejších nežiadúcich účinkoch chemoterapie. Prostredníctvom metódy dotazníka sme zisťovali súvislosť manažmentu nauzey a zvracania s demografickými a prediktívnymi faktormi u hemato-onkologických pacientov. Metodika: Na základe štúdia slovenskej a zahraničnej odbornej literatúry, skúseností z ošetrovateľskej praxe sme zvolili dotazník Multinational Association of Supportive Care in Cancer – MASCC antiemetická škála. Vzhľadom k tematike sme tento dotazník doplnili o modifikáciu posudzovacej škály Akronym pre posudzovanie nauzey a zvracania VIHA Guideline do podoby dotazníka. Štúdiu sme realizovali na Klinike hematológie a transfuziológie Univerzitetnej nemocnice v Martine. Cieľovú skupinu tvorilo 100 pacientov s hemato-onkologickou diagnózou.

Diskusia: Výsledky ukázali rozdiely vo výskyte nauzey a zvracania z hľadiska pohlavia, veku, vzdelania, dĺžky ochorenia, ako aj prediktívnych faktorov (priebeh zvládania nauzey a zvracania v minulosti, konzumácia alkoholu).

Záver: Výsledkami štúdie sa snažíme poukázať na význam manažmentu nauzey a zvracania v súvislosti s ich zvládaním a prežívaním.

Kľúčové slová: Nauzea. Zvracanie. Chemoterapia. Manažment.

Názov prednášky: Pády u chirurgických pacientov a skríning rizika pádu ako prevencia nežiaducej udalosti

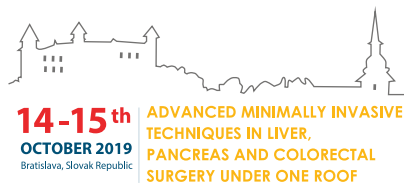
Autori: Bóriková I., Miertová M., Tomagová M., Žiaková K.

Pracovisko: Ústav ošetrovateľstva, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Univerzita Komenského v Bratislave

Úvod: Prevencia pádov je súčasťou bezpečnej starostlivosti a sledovaným indikátorom jej kvality. Skríning rizika pádu je komponentom preventívneho programu.

Metodika: Štúdia bola realizovaná u dospelých hospitalizovaných pacientov na chirurgických pracoviskách univerzitetnej nemocnice. Rizikové faktory pádu boli identifikované analýzou zdravotnej dokumentácie a skríningom podľa nástroja Morse Fall Scale (MFS). V súbore pacientov (n = 382) bolo 196 vo veku ≥ 65 rokov. Z rizikových faktorov pádu sa najčastejšie vyskytovali pooperačný stav (65%), používanie kompenzačnej pomôcky (62%), poruchy chôdze a rovnováhy (59%) a polyfarmakoterapia (40%). Počas hospitalizácie spadlo 9 pacientov, z toho 6 mali pád v anamnéze. Vysoké skóre rizika pádu (MFS 52 ± 24) malo 87% pacientov. K signifikantným prediktorom pádu patrili pád v anamnéze ($p = 0,000$), porucha chôdze a rovnováhy ($p = 0,000$), používanie kompenzačnej pomôcky ($p = 0,000$), polyfarmakoterapia ($p = 0,000$), porucha sluchu ($p = 0,000$) a kontinencie ($p = 0,002$), pooperačný stav ($p = 0,001$), pridružené ochorenie ($p = 0,001$), pohlavie ($p = 0,040$) a vek ($p = 0,047$).

Diskusia: Vzhľadom k multifaktorovej etiológii pádov je komplexné posúdenie rizikových faktorov zložité a časovo náročné. Štandardizovaný skríningový nástroj je schopný zachytiť niekoľko faktorov súčasne. V zahraničí k najviac odporúčaným patrí nástroj MFS. Na Slovensku je potrebné pripraviť ošetrovateľský štandard k prevencii pádov.

Záver: Podmienkou efektívnej starostlivosti na prevenciu pádov je identifikácia rizikových pacientov.

Kľúčové slová: chirurgický pacient, hospitalizácia, nežiaduca udalosť, riziko pádu, skrining, Morse Fall Scale

Štúdia je podporená grantom KEGA 043UK-4/2018 Prepojenie teórie a klinickej ošetrovateľskej praxe- elektronický výučbový тренаžér.

Kontakt na autora: doc. Mgr. Ivana Bóriková, PhD., Ústav ošetrovateľstva JLF UK, Malá hora 5, 036 01 Martin, Slovenská republika, borikova@jfmed.uniba.sk

Názov prednášky: Využitie podtlakovej terapie v chirurgii

Autori: Cipková M.1, Žáček M.1, Findurová J.2

Pracovisko: Chirurgické oddelenie - FNŠP Žilina1, UNM Chirurgická klinika a transplantačné centrum, Martin2

Úvod: V práci sa snažíme poskytnúť najmodernejšie poznatky v oblasti hojenia akútnych a chronických rán so zameraním na metodiku a na výhody podtlakovej terapie v rámci ošetrovateľskej starostlivosti.

Metodika: Použili sme kvalitatívnu metódu – kazuistiky. Analyzovali sme dva prípady pacientov na podtlakovej terapii. Informácie sme získali zo zdravotnej dokumentácie, ošetrovateľských záznamov a fotodokumentácie z jednotlivých preväzov. V prvom prípade sa jednalo o 68 ročnú pacientku s decompenzovaným HČ ileus, stenotizujúcim tumorom rektosigmy, u ktorej sa realizoval dvakrát preväz podtlakovou terapiou. V druhom prípade o 76 ročného pacienta, ktorý v roku 1992 – fractura predkolenia vľavo, chronická osteomyelitída + flegmóna. Traumatológom doporučená amputácia a následne realizovaný preväz podtlakovou terapiou päťkrát.

Diskusia: Po analýze oboch prípadov sme dospeli k výsledku, ktorý poukazuje, že došlo ku skráteniu liečby a doby hospitalizácie. Podtlaková terapia s využitím poznatkov hojenia rán na makroskopickej a mikroskopickej úrovni je pri správnej indikácii a aplikácii systému vhodným riešením liečby chronických nehojacich sa defektov a rán.

Záver: V práci poukazujeme na klinické skúsenosti s lokálnou podtlakovou terapiou, ukázať jej hlavné indikačné smery, výsledky a výhody ako pre pacienta, tak aj pre ošetrojúci personál.

Kľúčové slová: podtlaková terapia, akútna rana, chronická rana, nekróza

Názov prednášky: Násilie a agresivita v súčasnej ošetrovateľskej praxi

Autori: Dorínsky J., Chudinová P.

Pracovisko: Oddelenie urgentného príjmu FNŠP Žilina

Úvod: V súčasnej dobe čoraz viac bývajú zdravotnícky pracovníci obeťami či už fyzického alebo psychického násillia. Príčiny agresívneho správania sú rôznorodé. Medzi najčastejšie príčiny agresivity pacientov patria jednoznačne návykové látky - alkohol a drogy. Pacienti pod vplyvom omamných a psychotropných látok sú mimoriadne nebezpečný a neuvedomujú si svoje konanie voči iným osobám.

Metodika: V práci sme sa zamerali na sestry pracujúce vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou v Žiline. Vzorku tvorilo 113 sestier. Na zber údajov sme použili validný a reliabilný nástroj VAPS škála. Pozostáva z 11 položiek predstavujúcich rôzne formy agresie. Na štatistické spracovanie získaných údajov sme použili korelačnú analýzu škálových hodnôt, resp. subškál s vybranými demografickými údajmi.

Diskusia: Z výsledkov výskumu vyplýva, že výskyt slovných foriem agresie voči sestram je 75%, je v súlade s očakávaním vyšší ako výskyt telesnej agresie bez použitia útočnej zbrane 20% a 5% telesná agresia s použitím

útočnej zbrane a kontaktné formy sexuálnej agresie. Výsledky sú porovnateľné s výsledkami štúdií realizovanými v tejto problematike.

Záver: Predkladaný výskum bol realizovaný z cieľom akcentovať na vážnosť problému agresie voči sestram zo strany pacientov. Získané údaje môžu slúžiť ako východisko prevencie výskytu agresie voči sestram.

Kľúčové slová: sestra, agresia, pacient

Názov prednášky: Kvalita starostlivosti u pacientov so stómiou (Quality of care of patients with stoma)

Autori: Hlinková E.1, Nemcová J.1, Ovšonková A.1, Balková M.2

Pracovisko: Univerzita Komenského v Bratislave, Jesseniova lekárska fakulta v Martine, Ústav ošetrovateľstva 1, Chirurgická klinika a transplantačné centrum, Univerzitná nemocnica Martin 2

Úvod: Pacientom vyjadrená spokojnosť, resp. nespokojnosť so zdravotnou starostlivosťou patrí medzi významné indikátory kvality ako multidimenzionálneho konceptu, ktorý má v literatúre viaceré významy.

Cieľ: Definovať kritériá kvality starostlivosti u pacientov so stómiou z pohľadu ich spokojnosti.

Metódy: Kvantitatívny dizajn štúdie. Bol použitý štandardizovaný dotazník Quality from the Patient's Perspective (QPP), verzia pre hospitalizovaných (QPP In-patient© ImproveIT AB and Bodil Wilde Larsson) a pre ambulantných pacientov (QPP Out-patient clinic© ImproveIT AB and Bodil Wilde Larsson). Lingvistická validácia prebiehala podľa odporúčaní Mapi research Institution. Zároveň validujeme dotazník vlastnej konštrukcie, ktorý sleduje vzdelávanie pacientov so stómiou (QEDU-S). Štúdia prebiehala od septembra 2018 do júna 2019 v zdravotníckych zariadeniach celého územia SR.

Výsledky: Interpretujeme kritériá kvalitnej starostlivosti vrátane edukácie pacientov so stómiou. Obsah je rozdelený do niekoľkých subkategórií podľa Modelu kvality starostlivosti: odborné kompetencie lekára a sestry, komunikačné zručnosti - postoj a správanie k pacientom/k rodine, príbuzným, prostredie oddelenia/ambulancie a celková atmosféra na oddelení počas hospitalizácie a ambulantnej liečby. Doplnené o poskytovanie informácií a edukáciu o živote so stómiou a ošetrovaní stómie (pred a po operácii).

Záver: Z aspektu potvrdenia dobrej validity a reliability slovenskej verzie QPP a dotazníka QEDU-S budú dotazníky východiskom pre vypracovanie monotematicky orientovanej publikácie kvality starostlivosti u pacienta so stómiou.

Kľúčové slová: kvalita starostlivosti, spokojnosť pacienta, pacienti so stómiou, edukácia pacienta so stómiou, dotazník kvality edukácie pacienta so stómiou

Podporené grantom KEGA č. 070UK-4/2017 Kvalita poskytovanej ošetrovateľskej starostlivosti u vybranej skupiny pacientov.

Introduction: The patient's expressed satisfaction, respectively dissatisfaction with health care, including providing information provision and education, is one of the important quality indicators as a multidimensional concept that has several meanings in the literature.

Aim: The aim of the study was to define the quality criteria of care for patients with a stoma from the perspective of their satisfaction.

Methods: Quantitative study design. A standardized questionnaire Quality from the Patient's Perspective (QPP), version for inpatients (QPP In-patient© IMPROVEIT AB and Bodil Wilde Larsson) and version for outpatients (QPP Out-patient clinic © IMPROVEIT AB and Bodil Wilde Larsson) were used. Linguistic validation was carried out as recommended by the Mapi research Institution. We also validate the questionnaire of own construction, which monitors patient education with stoma (QEDU-S). To ensure representativeness of ostomy patients sample, the study runs from September 2018 to April 2019 in healthcare facilities throughout the territory of the Slovakia.

Results: We interpret the criteria of quality care, including the education of patients with stoma. The content is divided into several subcategories according to the Model of Quality of Care: professional competencies of the doctor and nurse, communication skills - attitude and behavior to patients / family, relatives, hospital ward / outpatient environment and overall atmosphere during hospitalization and outpatient treatment. Supplemented with information and education about life with a stoma and care of the stoma (before and after surgery).

Conclusion: From the aspect of confirming the good validity and reliability of the Slovak version of QPP and the QEDU-S questionnaire, both questionnaires will be basis for the development of a monothematic-oriented publication focused on the quality of patient care with stoma.

Keywords: patient satisfaction with care, quality of care, patients with stoma, education of patient with stoma, questionnaire of patient quality education with stoma

Názov prednášky: Starostlivosť o centrálny venózný katéter

Autori: Ježová Ľ.1, Megová M.1, Žiaková K.2

Pracovisko: UNM, Chirurgická klinika a transplantáčn centrum1, JLF UK Martin, Ústav ošetrovateľstva 2

Úvod: Centrálny venózne katétre sú nevyhnutnou súčasťou intenzívnej starostlivosti. Napriek svojim výhodám reprezentujú invazívnu techniku, spojenú s narušením kožnej bariéry priamym vstupom do centrálného venózneho systému a rizikom vzniku mechanických, infekčných a trombotických komplikácií.

Metodika: Cieľom práce bolo identifikovať najčastejšie komplikácie vyskytujúce sa pri inzercii a následnom používaní centrálného venózneho katétra, ako aj definovať správny postup odberu krvi. Zber empirických údajov sme získali pozorovaním, obsahovou analýzou textu, systémom hodnotiacim katétrovú infekciu podľa „Lugauera“ a odberom krvi z centrálného venózneho katétra podľa „discard“ metódy a odberom krvi z periférnej žily. Vzorku tvorilo 535 pacientom so zavedeným centrálnym venóznym katétrom.

Diskusia: Z výsledkov vyplýva, že u pacientov s centrálnym venóznym katétrom sa najčastejšie vyskytoval hematóm, opuch a bolesť v mieste vpichu a začervenanie v okolí vstupu katétra. Incidencia výskytu lokálnej infekcie v našej vzorke sa pohybovala okolo 18/1000 katétrových dní. V prípade infekcie krvného riečiska išlo o 0,43/1000 katétrových dní. Signifikantné výsledky sa nám potvrdili aj v prípade rozdielu medzi odberom krvi z periférnej žily a z centrálného venózneho katétra pri stanovení laboratórných parametrov.

Záver: Z výsledkov je možné vytvoriť smernicu pre štandardný postup ošetrovania centrálného venózneho katétra a postup správneho odberu krvi.

Kľúčové slová: centrálny venózný katéter, komplikácie, odber krvi

Názov prednášky: Psychická a fyzická záťaž sestier na operačnej sále

Autori: Murarová D., Korcová A.

Pracovisko: Chirurgické oddelenie - FNŠP Žilina

Východiská: Záťaž predstavuje náročnú životnú situáciu. Dochádza pri nej k rozporu medzi požiadavkami vlastnej situácie na jednej strane a možnosťami človeka potrebnými na jej zvládnutie na strane druhej. Vzniká vtedy, keď sme vystavovaní silnému tlaku nepriaznivých situačných podmienok. Psychická a fyzická záťaž sestier v operačnej sále je nespochybniteľná. Aby sestry v operačnej sále mohli svoju prácu vykonávať čo najlepšie, musia sa naučiť záťaž zvládať, a tak vytvoriť podmienky pre spokojnosť vlastnú i celého okolia. Hlavným cieľom práce bolo odpovedať na otázku: „Aká je miera psychickej a fyzickej záťaže sestier v operačnej sále?“

Zamerali sme sa na prejavy psychickej a fyzickej záťaže sestier v operačnej sále. Pokúsili sme sa identifikovať faktory najvýznamnejšie pre vznik psychickej a fyzickej záťaže sestier v operačnej sále a takisto aj najčastejšie spôsoby eliminácie psychickej a fyzickej záťaže u sestier v operačnej sále. Výskumnou metódou bol dotazník. Výskumnú vzorku tvorilo celkom 148 sestier pracujúcich na operačných sálach rôznych okolitých nemocníc. Dotazník tvorilo celkom 25 položiek, z ktorých 4 boli demografické. Všetky položky sme štatisticky spracovali. Zistili sme, že dominantným zdrojom psychickej záťaže sestier v operačnej sále je zlá nálada operátora a primárnym zdrojom fyzickej záťaže je státie pri operačnom výkone trvajúcim viac ako 1 hodinu. Na elimináciu psychickej záťaže sestry najčastejšie využívajú rozhovor s blízkou osobou a k redukcii fyzickej záťaže využívajú najmä spánok. Na základe identifikácie zdrojov a spôsobov eliminácie psychickej a fyzickej záťaže u sestier v operačnej sále navrhujeme zaviesť do praxe semináre so psychológom zamerané na nácvik reakcií sestier počas záťažových situácií.

Kľúčové slová: Psychická záťaž. Fyzická záťaž. Zvládanie záťaže. Sestra v operačnej sále. Operačný výkon. Stres